

Слово редактора

Новий наш 2020 науково-журнальний рік ми розпочинаємо 90-м числом «Українського релігієзнавства», ясно бачачи перспективу наступних щогорічних випусків – №91 і №92. Редакторський портфель поступово наповнюється статтями, інформаціями, рецензіями. Ми фактично увійшли у ритм роботи, який пропонує нам нова OpenJournalSystem. Відтак ми вкладаємося в зазначену періодичність видання нашого бюлетеня. Тут багато що залежить від авторів, насамперед від того, наскільки якісний, науково значимий матеріал вони готують для журналу і як точно виконують при цьому наші редакторські вимоги. Зокрема, йдеться про обов'язкову перевірку на плагіат, чому піддаються всі матеріали. Все рідше, але бувають статті, які ми відхиляємо через недотримання пункту про оригінальність статті. Частим є і самоплагіат, коли автори забувають посилатися на самих себе, сторінками повторюючи вже колись і кимось надруковані їх тексти. Все ще важким для виконання є складання списку літератури. У редакції є певні претензії щодо авторського стилю написання наукового матеріалу; редакція не завжди погоджується із висновками автора, навіть його концепцією, але, поважаючи думку дослідника, ми друкуємо текст в авторській редакції. І основне – технічна сторона: як поставити свою статтю на сторінку журналу. Ми допомагали і будемо допомагати, але сподіваємося і на Ваше бажання

таки опанувати цей процес досконало. Ми розуміємо, що можуть бути технічні труднощі, допомогти подолати які готові всі співробітники редакції, зокрема адміністратор сайту. Він підготував для вас відео про процес подачі статті на платформі OpenJournalSystem:

https://www.youtube.com/watch?v=-1q_dP9f26Q

Просимо перед поданням матеріалів уважно переглянути підготовлений відеоролік. Перекоаний, що ми разом успішно подолаємо всі складнощі, які чатують на науковців у справі публікацій їх наукових статей.

Структура 90 номеру продиктована поданими матеріалами, але вкладається у вже традиційну, будучи на цей раз насичена власне філософсько-богословськими дослідженнями. Розділ **«Філософія релігії і теологія»** відкривається біблієзнавчими статтями, які є текстами виступів їх авторів на науковій конференції «Універсальні цінності релігій» (Київ, жовтень 2019). Серед них матеріали двох знатоків Біблії – релігієзнавця, доктора філософських наук, професора Національного університету «Киево-Могилянська академія» Сергія Головащенко і богослова, доктора богослов'я, проректора Київської Трьохсвятительської Духовної семінарії Романа Островського. Їх виступи на конференції прозвучали як інтелектуальний дует представників академічної і богословської школи біблеїстики, доповнюючи один одного.

Цікавим є досвід молодого дослідника ієромонаха Дмитра Франківа (Волинська Православна Духовна академія, Луцьк), аспіранта Національного педагогічного університету ім. М.Драгоманова, оскільки тут він формулює принципово нову ідею – про цілісне розуміння релігійного права і його негативну еволюцію, «вихолощення» (на прикладі єврейського права) релігійного, первісного, закладе-

ного від початку змісту, що загалом відбувалось і зараз відбувається з канонічним правом.

До рубрики «**Історія релігії**» з повним правом можна віднести статтю Анатолія Бабинського, присвячену постанові і розвитку ідеї патріархату Української Греко-Католицької Церкви в діаспорі. Як колишній головний редактор журналу «Патріархат», автор ретельно дослідив це питання на величезному джерельному матеріалі, довівши, що українська еміграція у 1945-1962 роках доклалася до збереження УГКЦ, до посилення її ролі в їхньому конфесійному і суспільному житті тих країн, де оселилися українці-емігранти. Саме в їх середовищі і виникла ідея патріархату, різні аспекти якої докладно розглядає А.Бабинський.

В цьому числі часопису у розділі «**Богословське релігієзнавство**» є дві глибокі історико-богословські статті про двох чи не найяскравіших представників протестантської думки ХХ ст. – Р.Нібура і К.Барта. Молоді дослідники В.Бринов та А.Шиманович звернулися до спадщини цих мислителів не випадково, оскільки необхідність постійного переосмислення ролі християнства у житті сучасного світу є на часі завжди. Ідеї християнського реалізму, актуалізовані Р.Нібуром, є в запиті особливо сьогодні, оскільки в умовах нинішньої кризи виникає потреба усунення конфлікту між ідеальним (християнські моральні вимоги) і реальним (соціокультурний контекст).

Згадана В.Бриновим полеміка між Нібуром і Бартом щодо теологічної перспективи органічно доповнюється статтею А.Шимановича «Роль та значущість праць Карла Барта для протестантського богослов'я ХХ ст.». На думку автора, «Карл Барт здійснив потужний імпульс для радикальної деконструкції напрацювань ліберальної протестантської теології ХІХ ст., зробив гучний наголос на необ-

хідності христоцентричного підходу до усіх сфер теології, наново актуалізував та продемонстрував важливість догматів із царини тріадології та христології, а також неабияким чином інтенсифікував та пожвавив інтелектуальний пошук у протестантському університетсько-академічному середовищі, радикальним чином перекроївши і змінивши вектор розвитку та звичні парадигми всього західного богослов'я».

Розділ «**Роздуми. Інформації. Рецензії**» також наповнений цікавими матеріалами. Редакція журналу вирішила надрукувати виступ Людмили Филипович під час щорічних Танчеровських читань на філософському факультеті в Київському національному університеті (2019), де вона поділилася своїми думками, задавши питанням: «Чи має сучасне українське релігієзнавство стратегію виживання і розвитку?» Сподіваємося, що на це запитання до релігієзнавчої спільноти відгукнуться члени УАР, які чули виступ професорки, та читачі журналу. Закликаємо до більш широкого обговорення ситуації кризи гуманітаристики, в т.ч. і релігієзнавства.

У цьому зв'язку хочу нагадати, що у 87 числі нашого журналу була опублікована дискусійна стаття доктора філософських наук Олега Шепетька «Релігієзнавче поняття "політеїзм" як результат мовленнєвого непорозуміння», яка і досі чекає своїх опонентів, котрим ми радо надамо місце в журналі для дискусії.

Вже традиційно в цьому розділі публікується рецензія на монографію докторантки Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України Ганни Михайлівни Кулагіної-Стадніченко «Феномен індивідуальної релігійності православного віруючого» (Київ, 2019), написана відомим знавцем християнської антропології професором Тетяною Гаврилюк.

Редакція продовжує публікацію матеріалів, в яких історія релігієзнавства постає в мемуарному спадку засновників Української асоціації релігієзнавців. Ми вже надрукували у попередніх 88 і 89 числах журналу в розділі «**Архіви**» спогади президента УАР професора А.М.Колодного та першого вченого секретаря УАР М.Ю. Бабія. Це число віддали під спогади колишнього віце-президента, багаторічного соратника на українській релігієзнавчій ниві, активного науковця та уарівця професора Петра Яроцького. Ми плануємо опитати по можливості всіх тих, хто долучився до створення УАР. Самоініціатива вітається.

Пишіть, дорогі науковці, свої спогади, статті, рецензії, монографії, які ми будемо читати, рецензувати, друкувати і пропонувати до уваги нашій професійній спільноті.

Головний редактор
Анатолій КОЛОДНИЙ